

Literaturanmeldelser.

Daniel Bruun: Erik den røde og Nordbo Kolonierne i Grønland. Gyldendal. København, 1915.

Her har vi for første Gang faaet en Oversigt over de gamle, grønlandske Koloniers Historie, som man hidtil har savnet, og det en ganske fortrinlig Oversigt, saa man næppe kan ønske sig den bedre. Der er heller ingen, der har saa gode Forudsætninger til at udføre et saadant Arbejde som Kapt. Daniel Bruun, der i mange Aar har været beskæftiget med Udgravninger og kulturhistoriske Studier baade paa Grønland og i Island, og af Selvsyn kender alle de Egne, som er Skuepladsen for de Begivenheder, der skildres. Bogen er ligesom Forf.s andre Skrifter affattet i en livlig og læselig Form og har en Mængde udmærkede Illustrationer, som giver Læseren et anskueligt Billede baade af de arktiske Egne, som danner Baggrunden for Begivenhederne, og af de gamle Nordboers Kulturforhold. Indholdet og Fremstillingen er ikke blot paalidelig og udtømmende i videnskabelig Henseende, men ogsaa højst underholdende for dem, som vil sætte sig ind i de gamle Tidens Sæder og Skikke. Hvad Erik den Røde og andre lignende Personligheder kunde udrette med smaa Midler, og hvad de kunde udholde af Strabadser, er forbavsende, men de gamle Historieskrivere fortæller om disse eventyrlige Rejser ganske jævnt som noget dagligdags, og i de Tider, da ingen nogensinde var sikker paa sit Liv, gjorde man ikke mange Ophævelser for Smaating. Bogen bringer udførlige Uddrag af alle de islandske Sagaer, der handler om Grønland og Vinlandsrejserne, og i disse skildres flere eventyrlige Bedrifter tillands og tilsøs ofte med spændende og dramatiske Optrin. Efter spredte Notitser i forskellige Annaler, og andre Skrifter, samt efter grønlandske Sagn, giver Forf. de Oplysninger, som haves om Koloniernes senere Skæbne og Undergang, saa han har samlet alt, hvad man ved om disse gamle Koloniers Historie til en Helhed. Bogen giver et

udmærket Indblik i Fortidens Tankesæt og Leve- maade, man gør Bekendtskab med Kirkeforhold og Regeringsform i Grønland, lærer Tidens Overtro at kende o. s. v. Udførlig beskriver Forf. de gamle Kolonisters Gaarde, deres daglige ensformige Liv, deres Kvægavl, Fiskeri o. s. v. Til Slutning findes en Oversigt over det gamle Grønlands Topografi, samt en Literaturfortegnelse over de betydeligste Skrifter, der angaar de gamle islandske Kolonier paa Grønland. Alt i Alt er »Erik den Røde« en udmærket Bog, ypperlig udstyret med Billeder og Kort. Det var meget ønskeligt, at Bogen ogsaa snart maatte udkomme paa et af Verdenssprogene, thi Udlandet kender meget lidt til disse Oldidsminder, selv forskellige geografiske Fagmænd er ret uvidende paa dette Omraade, men her kunde de faa en belærende og underholdende Ledetraad, som samtidig giver Videnskabens nyeste Resultater.

Th. Thoroddsen.

O. C. Molbech: Kampen om Prærien. Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag 1915.

Forfatteren af dette Værk har uden Tvivl afhjulpet et Savn i den danske Literatur, og mange vil være ham taknemlig derfor. For det første er Bogen tilgængelig for alle danske Læsere, og for det andet indeholder den saa mange autentiske Oplysninger om den amerikanske Kolonisationshistorie, at man i det Store og Hele her vil finde de Data samlede, man ellers maa oplede i mange forskellige Værker.

Den egentlige amerikanske Historie er jo ikke af gammel Dato; det er noget af det, der slaar en Evropæer straks, naar han gennemrejser den store Republiks forskellige Stater. Paa lange Rejser i Evropa er han vant til nu og da at fæste Øjet paa Genstande, der drager fjærne menneskehistoriske Tider op i Erindringen. Anderledes i De forenede Stater. Her faar man saa godt som overalt Ind-